

1 of 1 DOCUMENT

29 november 2012 donderdag

Innoveer de pensioenregeling

SECTION: Opinie; Blz. 9

LENGTH: 785 woorden

Lans Bovenberg en Herman Kappelle

Met enkele beperkte wijzigingen in de huidige wet- en regelgeving kunnen pensioenuitvoerders het nieuwe pensioencontract zodanig vormgeven dat dit contract uitvoerbaar, communiceerbaar en uitlegbaar is. Een voorstel voor pensioeninnovatie.

We streven naar een pensioen als geïndexeerd middelloonresultaat. Bij het vaststellen van de kostprijs van deze voorwaardelijke reële ambitie hanteert de pensioenuitvoerder een verwacht reëel rendement en de meest recente sterftetafels. De aldus berekende beschikbare premie stort de pensioenuitvoerder als beschikbare premie in een beleggingsfonds.

Conform het concept van life-cycle-beleggen belegt de pensioenuitvoerder in de opbouwfase de middelen van jongere deelnemers in offensieve fondsen. Naarmate men de pensioenleeftijd nadert, neemt de uitvoerder aandelenrisico's terug. Verder wordt het renterisico beheerst door de looptijd van de obligatieportefeuille af te laten hangen van de beleggingshorizon van het betreffende leeftijdscohort. Inflatierisico's beheersen we door te beleggen in vermogentitels die zo veel mogelijk gelijke tred houden met de inflatie.

Op de pensioeningangsdatum zetten we het opgebouwde pensioenkapitaal om in een direct

ingtaande levenslange uitkering. De pensioenuitkering in euro's is de tegenwaarde van een op de pensioeningangsdatum bepaald vast aantal eenheden in het beleggingsfonds van de jaarlaag. De samenstelling van de beleggingen hangt af van de datum waarop de deelnemer met pensioen is gegaan.

Terwijl er in de opbouwfase sprake is van leeftijdscohorten, is er in de uitkeringsfase sprake van jaarlagen afhankelijk van het jaar waarin de deelnemer met pensioen gaat. Door de periodieke herrekening van de tegenwaarde van de eenheden fluctueert de uitkering in euro's op basis van de beleggingsresultaten, de ontwikkeling van de levensverwachting en de verwachte toekomstige rendementen. Grote schommelingen berekenen we gefaseerd door in de eenhedenprijs conform de in het pensioenakkoord voorgestelde aanpassingsmechanismen.

De door ons voorgestelde constructie is een vorm van pensioen-innovatie op het middenveld van het in Nederland ontwikkelde defined-benefit (DB)-denken en de beschikbarepremieregelingen die overal in de wereld aan populariteit winnen. We blijven in de traditie van het Nederlandse DB- en asset-liability -denken in termen van een levenslange uitkering, we brengen de variërende kosten van een levenslange uitkering zo veel mogelijk in beeld en we dekken deze risico's zo mogelijk af. In lijn met het pensioenakkoord zijn de nieuwe elementen een levenslange uitkering die in verwachte koopkracht constant blijft, maar die meebeweegt met de beleggingsresultaten van de onderliggende beleggingsportefeuille.

Er is dus sprake van een reële ambitie maar deze

ambitie is geen garantie; er is sprake van een voorwaardelijk reëel pensioen in plaats van een gegarandeerd nominaal pensioen. Een laatste innovatie is dat we dit risico uitsmeren over de tijd zodat we grote schokken van jaar op jaar in de koopkracht van gepensioneerden voorkomen en ouderen meer tijd krijgen om hun levensstandaard aan te passen aan gerealiseerde risico's.

Op deze manier kunnen jongere gepensioneerden meer risico nemen dan oudere gepensioneerden en zetten we life-cycle-beleggen in feite door in de uitkeringsfase. In de communicatie geven we nadrukkelijk aan dat een geïndexeerd middelloonresultaat slechts een ambitie is, maar dat er geen zekerheden zijn dat we deze ambitie ook daadwerkelijk halen.

Om het nieuwe pensioencontract op deze manier als een premietoezegging te realiseren is een aantal wijzigingen in wet- en regelgeving nodig.

In de eerste plaats dient de overheid de fiscale ruimte te baseren op de kostprijs voor een voorwaardelijk reëel middelloonpensioen berekend op basis van de discontocurve voor het nieuwe financiële toetsingskader voor voorwaardelijke reële contracten.

Verder dient de voorwaarde te vervallen dat het pensioen zowel per jaar als in het totaal niet uitgaat

boven een geïndexeerd middelloonpensioen. Het is immers redelijk dat de deelnemer niet alleen de neerwaartse maar ook de opwaartse risico's krijgt.

Ook moet een pensioenuitkering die is uitgedrukt in de tegenwaarde van een vast aantal eenheden in een beleggingsfonds onder de definitie van ouderdomspensioen in de Pensioenwet gaan vallen.

Ten slotte moet een aanpassing van de pensioenwet het hanteren van leeftijdscohorten in de opbouwfase en jaarlagen in de uitkeringsfase mogelijk maken.

Lans Bovenberg is hoogleraar aan Tilburg University en -Herman Kappelle aan de Vrije Universiteit Amsterdam.

Er is sprake van een voorwaardelijk reëel pensioen in plaats van een gegarandeerd nominaal pensioen

LOAD-DATE: 28 November 2012

LANGUAGE: DUTCH; NEDERLANDS

PUBLICATION-TYPE: Krant

JOURNAL-CODE: HFD